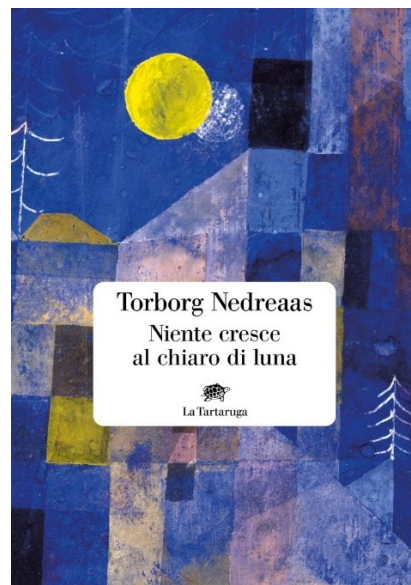


NYHETSBREV 1/2026

2026 er her, og vi kan med glede bekrefte at interessen for Torborg Nedreaas' forfatterskap vedvarer, ikke minst utenfor Norge. I høst kom *Av måneskinn gror det ingenting* ut på flere nye språk, blant annet portugisisk, italiensk og polsk. En svensk nyoversettelse ved Cilla Naumann med forord av Geir Gulliksen er også nylig kommet ut. I den anledning har avisen *Dagens nyheter* allerede rukket å publisere to artikler om romanen og dens pågående internasjonale gjennombrudd i 2026. I sin omtale skriver Malin Ullgren blant annet følgende:

«Det är en fantastisk roman. Man kan beskriva den som ett möte mellan de stora europeiska skildringarna av kvinnors kärlekshelveten och skandinavisk arbetarskildring. Därtill har den sitt unika uttryck, en liksom energisk helvetesvandring på norska landsbygden.»



SIDEN SIST

Torborg Nedreaas-selskapet har heller ikke ligget på latsiden i høst. Det er nedsatt en arbeidsgruppe som jobber med å samle inn informasjon om TOBs liv. Selskapet satser på å kunne dele en tidslinje på nett etter hvert, men vi er også i dialog med et forlag om det vi håper kan bli en biografi.

Flere av styremedlemmene har også bidratt til aktivitet rundt Nedreaas' liv og tekster på andre måter. Ragnhild Hagen Ystad har holdt byvandring i Bergen med utgangspunkt i Nedreaas liv og forfatterskap. Grethe Fatima Syéd har ledet lesesirkel om *Trylleglasset* på Møhlenpris og holdt foredrag på Alver bibliotek og Osterøy senioruniversitet. Dessuten har Gerd Signe Trocio Thodesen ledet en samtale på Bergen offentlige bibliotek om Agder Nye Teaters oppsetning *Av måneskinn gror det ingenting*. Oppsetningen har allerede gjestet Vestlandet, men turneen fortsetter på Sørlandet i 2026, (se oversikten over kommende arrangementer lengerened). Selskapet var også på plass med plakattstilling og boksalg ved Trikkehallen ved Bergen Tekniske Museum under Kulturnatten 12. september. Denne kvelden leste også skuespiller Kjersti Elvik Nedreaas-tekster høyt på trikken mellom Møhlenpris og Engen.

Den største begivenheten i løpet av høsten var nok likevel Nedreaas-dagen, feiringen av Torborg Nedreaas' fødselsdag 13. november. Årets tema var «Mannen», og maskulinitets- og forbruksforsker Knut Kolnar holdt et

levende foredrag om menn og mannsroller både i og utenfor Nedreaas' tekster. Nedreaas' menn ble også debattert av forfatter og litteraturformidler Fredrik Stenhjem Hagen, forfatter Frode Grytten og litteraturformidler Marie Amdam. De tre gikk særlig inn i novellene «Mannen» og «Bak skapet står øksen» samt *Av måneskinn gror det ingenting*.



I tillegg til foredrag og bokbad fikk publikum oppleve to minnerike kunstneriske innslag. Jazzbandet Gymnos tolket Nedreaas på nye, nydelige måter, og SLAM-talentet Elio Liserud fremførte en både poetisk, politisk og personlig spoken word-tekst, helt i Nedreaas' ånd.



Selv om fremføringen er mer enn halve opplevelsen, er vi svært glade for å få dele Elios dikt i dette nyhetsbrevet:

Ja, jeg elsker
Torborg Nedreaas forteller i sin 70-års tale
«Kjære venner!
'Takk' er et sånt kort ord og
etter all den bruk og
all den misbruk dette lille
ordet er utsatt for,
får en i enkelte situasjoner lyst til å gå
stille
med det,

hviske det, eller tie.

Takknemlighet er straks et lengre ord, og inneholder så meget, meget mer, blant annet fordi det er ubrukbart som ren høflighet.

Og takknemlighet er det jeg er fylt av nå –

ikke bare for denne festlige anledningen, men i det store hele»

Jeg måtte spørre meg selv om hva jeg er takknemlig for
sjekke takhøyden på det jeg elsker
Hvor mye kjærligheten min rommer

Ja, jeg elsker dette landet
men det ville vært uærlig å si
at jeg elsker dere alle

Toleransens paradoks
sier vi må sloss for oss
kamerater tolererer ikke intoleranse
det ville satt oss alle i fare

Jeg tenker på de
som liker å kalle en spade for en
spade
men faen om de vil ta i et tak

Bare ta ta ta
mer mer mer
hamrer det i deres ekkomkamre

Vi som er født sinte
oljebarn skriker «fare, fare!»
De svarer «Sånn er det bare»

Ingen nåde;
av de gamle skal vi arve
en undergang i gave
bli begravet i deres avtrykk

Ja, jeg elsker dette landet
men det koster
Du må jo betale, skatt
til den øvre politiske makt
som løy om den saganatt
som senker, skyter norske raketter
mot andres mark
Deres drømmer på vår jord i stykker
Våre landegrensers sømmer tykner

Ja, jeg elsker dette landet
men til hvilken pris, morder jord?
En nabo, vår bror hevet over bord

Jeg ser rødt på hvitt, blod på tann
Vår sol, værbitte
Rødlistet is smelter, ikke bare litt
Vårt blå hav stiger frem
inn mot de tusen hjem

Vi er fem komma seks millioner
I statistikken lykkelig
Fordi vi har ruset seg i overtid
på overflod på bekostning av andres
blod

En oljekåt fantasi
servert på oljefåt med eventyr til
Som at penger er det eneste med verdi
De sitter der med sølvskjeen langt opp
i –

De sier «Om du er så misfornøyd,
stikk»
Sug en pikk! Jeg stikker heller
Ti kniver i hjertet, jeg sverger
min moder jords knuste hjerte
og forfedre i døden

Korsfest meg på flagget
heis det
på halv stang

Om jeg må dø for deres synders
gjenklang
så kommer det til å ringe, og ikke i det
stille
for den slags blåser jeg i!
Man protester ikke i
Et land man ikke bryr seg om

Så når jeg flagger det norske flagget
Så skriker jeg ingen rasister,
nynazister, fascister,
homofober, transfober i våre gater

Ja, jeg elsker dette landet
jeg hater de som forderver det
de med vranglærer om at
det å være lik
Er lik det å være elsket
hvor mange flere lik?
hvor mange flere bortvist?

Ja, jeg elsker dette landet
Men denne kjærligheten kjenner ingen
landegrensener

Jeg elsker de som gjør denne verden
godt sted å leve
De gjør meg takknemlig
og det er de jeg herved vil takke

Jeg elsker aktivistene
fagforeningene
Arbeiderbevegelsen og ildsjelene

De taler til vår dugnads fellesånd
Rekk ut deres hånd
stol på at vårt bånd kan bli sterkt
Når vi er samlet
Ikke bare åttende mars
første og syttende mai, nyttårsaften og
pride
Men alle våre hverdager, helger og
revolusjoner

Jeg elsker de med store visjoner, og
ende større ambisjoner
de skeive hippiene på de økologiske
gårder
våre byoriginaler, våre dansende
rockesjamaner
Våre hverdagshelter i kebabsjapper

Jeg elsker de som leker, gjør
revestreker
De som ruller i gresset, ruller gresset
Jazz og poesielskere
de som minner oss på
at man kan bryte normer
Lage nye former ut av dette blanke A4
arket
de sa skulle passe alle
riv det med nevene, la det revne

Hvem sa at disse forskjellene
skulle plassere oss i bokser, ulike
klasser,
dette landet har grenser
innenfor dens landegrenser
det er ikke folket det gagnar

La ikke våre kognitive dissonanser
Gjøre oss tonedøv, bare hør

Det motsatte av kaos er harmoni
ikke orden, sett det på dagsorden
Skriv det utover havet, fjellene,
fjordene
Vi er i et fritt land, ikke fritt fall
Vi er ikke bare tall
vi er stjerner i konstellasjoner

La oss være fyrtårnlys, ikke
eksplisjoner
Våre relasjoner skjer i et samspill
La oss gjøre det skikkelig, vær så snill
det er liv på spill
Til dere som er med meg
Eg kan ikkje takke dokkar nok

Jeg kan bare si
at jeg er takknemlig

(Elio Lislerud)

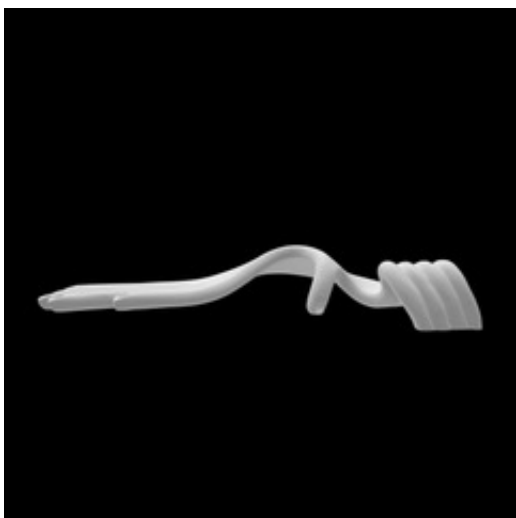
NEDREAAS-KALENDEREN

3. februar: Foredrag ved Grethe F. Syéd, Laksevåg senioruniversitet.

5.-13. mars: Agder Nye Teater turnerer med Av måneskinn gror det ingenting. Forestillingen vises på Arendal kulturhus (5. mars). Grenland fritheater (8. mars) og Kilden Teater og Konserthus (13. Mars). 5. mars blir det en forprat på Arendal bibliotek. Der møtes medvirkende i forestillingen, regissør Magnus Sparsaas og Grethe F. Syéd.

10. mars: Årsmøte (kl. 18-20): Torborg Nedreaas-selskapets årsmøte avholdes i Amalies Hage på Bergen offentlige biblioteket. Sakspapirer sendes ut til medlemmer i forkant. I tillegg til utdeling av stipend blir det blant annet foredrag om visuelle portretter av Nedreaas ved Sigrid Lien, professor i kunsthistorie (UiB). Dessuten vil Sofie Hviid Vinther (kunstner) og Sara Kollstrøm Heilevang (kunstkonsulent) komme og fortelle om skulpturen *Nyttehender*. Skulpturen er inspirert av de mange hendene som figurerer i Nedreaas, og beskrives slik av Vinther og Heilevang: Skulpturen er utforma som eit par hender, som veks ut i kvar si retning frå handledda. Den eine handa har fingrane langs bakken og den andre handa har fingre som grev ned i bakken. Kunstverket skal støypast i kvit betong med 85% stein frå

Gudvangen, og plasserast ovanpå eit ovalt fundament i same material, men mørkare farge. Den vil få ei overflate som gradvis går frå glattpolert til ru. Kunstverket skal plasserast i Nygårdsparken på trekantareal tett på inngong til Welhavens gt på Møhlenpris, og vil måle omlag ein halv meter i høgda, 2,45 meter i breidda og 4 meter i lengda. Vi arbeider med målsetting om å kunne avduke kunstverket i mai eller juni 2026 og vil sjølv sagt kome attende med nærare detaljer kring tidspunkt og opplegg for dette når det nærmar seg.



23. april: Arrangement hos Ascheoug forlag, Oslo. Boksamtale med Maria Kjos Fonn, som har skrevet forord til den nye utgaven av *Av måneskinn gror det ingenting*. Opplesing ved Ida Klem. I tillegg kommer Nedreaas' barnebarn, Alexander Kieding, for å fortelle om sin bestemor samt rapportere om de mange strålende omtalene *Av måneskinn* har fått i Sverige, der han er bosatt.

24. april: Arrangement på Blylaget, Nesodden, i samarbeid med Blylaget vel Hvem var Nedreaas, og hvilken

tilknytning hadde hun til Nesodden? I tillegg kommer Klem og Kieding også her.

For alle arrangement, følg med på selskapets nettside og Facebookside. Der blir fullstendige program og eventuelle endringer løpende oppdatert.

KOLLEGASELSKAP

I vår faste spalte viet kollegaselskapet har vi denne gangen fått et bergensbasert søsterselskap til å presentere seg selv. Amalie Skram-selskapet deler:

Amalie Skram-selskapet ble stiftet i 1994 og har siden den gang gitt Amalie Skram-prisen til en rekke kvinnelige, skjønnlitterære forfattere som skriver i Amalie Skrams ånd. Amalie Skram-utvalget består i 2025 av Gunnar Staalesen, Marie Amdam, Berit Bareksten, Cecilie Hamnes Carlsen, Marit Opdal, Ingvild Bræin, Marit Hannaas Larsen og Karianne Visnes. Amalie Skram-prisen deles hvert år ut på Amalie Skrams fødselsdag 22. august. I tillegg til diplom illustrert av kunstneren Ingrid Egeberg, består prisen av et reisestipend, sjenerøst sponset av Sparebank 1, SR-Bank i Bergen. Tidligere vinnere av Amalie Skram-prisen er: Liv Køltzow, Bergljot Hobæk Haff, Bjørg Vik, Herbjørg Wassmo, Cecilie Løveid, Marit Tusvik, Eldrid Lunden, Britt Karin Larsen, Hanne Ørstavik, Merete Morken Andersen, Toril Brekke, Margaret Skjelbred, Torunn Ystaas, Linn Ullmann, Cecilie Enger, Ragnhild Nilstun, Mirjam Kristensen, Tove Nilsen, Merethe

Lindstrøm, Karin Fossum, Vigdis Hjorth, Helga Flatland, Gøhril Gabrielsen, Marit Eikemo, Aasne Linnestå, Inghill Johansen, Brit Bildøen, Sumaya Jirde Ali, Ingvild H. Rishøi, Trude Marstein og Olaug Nilssen.

Det siste året har vært aktivt for Amalie Skram-selskapet. Året startet med et arrangement i tilknytning til utgivelse av boken *Et år med Amalie Skram* av forfatter og litteraturformidler Birgitte Kleivset. I denne boken har hun tatt utgangspunkt i brevsamlingen mellom Amalie og Erik og skrevet en tekst hver dag gjennom hele året basert på hendelser den aktuelle dagen. I den forbindelse var det forfattersamtale og møte på Bergen Offentlige Bibliotek, hvor Kleivset presenterte boken i samtale med Marie Amdam, litteraturformidler og medlem i arbeidsutvalget til Amalie Skram-selskapet.

I 2024 startet vi opp Amalie Skram-lesesirkel på Litteraturhuset i Bergen. Her har vi ønsket å skape en arena for å diskutere Skrams forfatterskap, og har gjennom månedlig møter lest oss gjennom store deler av forfatterskapet. Både *Hellemyrsfolket*, ekteskapsromanene *Lucie*, *Forrådt*, *Constance Ring*, *Fru Ines*, og de to romanene *Professor Hieronimus* og *På St Jørgen*. I tillegg til disse har vi lest oss gjennom de tidlige fortellingene hennes og også fordypet oss i både novellene og dramatikken hennes. Det har vært godt oppmøte på lesesirkelene, og det har vært inspirerende å se at Amalie Skrams forfatterskap fortsatt engasjerer og

skaper gode diskusjoner. På møtene i lesesirkelen kommer det tydelig frem at problemene Skram skriver om, er tidløse og og relevante og stadig tiltrekker seg nye lesere.

I august var det igjen tid for å avsløre årets prisvinner, og i år gikk prisen til Gunhild Øyehaug. En enstemmig jury tok avgjørelsen og var svært fornøyd med valget.



Juryen skrev:

Gunnhild Øyehaug er ein eineståande forfattar i norsk samanheng. I over 25 år har ho skapt eit litterært univers der absolutt alt kan skje. Å lese forfattarskapen hennar krev merksemd, for i Øyehaug's tekstar kan ein falle gjennom golvet til ein ny dimensjon, miste ein del av hjernen i do, eller reise daud og nevrotisk til klippene i Dover. Ved å heile tida utfordre dei vande førestillingane våre om kva litteratur kan vere, overraskar og begeistrar ho gong på gong.

Vi blir klokare av å lese Øyehaug's bøker – eller forvirra på eit høgare nivå. Gjennom eigne tekstar går ho i

dialog med kanoniserte stemmer i litteraturen, filosofien og populærkulturen. Og her kan ho introdusere oss for det meste, frå Dante til Kill Bill, frå norrøn tid til fransk gullalder, frå Ørsta til New York. Med språkleg lettheit i eit eksistensielt alvor leier ho oss trygt gjennom materien, med sin skarpe, smarte og alltid humoristiske metode. I sin litterære eleganse har ho alltid lesaren i si hole hand.

Øyehaug skriv ærlege kvinneportrett. Kvinnene er kjempande heltar, i fortid og notid, levande og døde. Dei er morosame, skarpe, eigenrådige, sjølvhjelpne, og det er i møte med humoren og galskapen vi kjem tettast på det sårbare i liva deira. Ho går langt i skildringane av det kvinnelege, enten det er kroppsleg eller intellektuelt. Ho opnar opp og skapar litteratur av det vi ikkje alltid snakkar høgt om. Med tekstane sine viser ho mot, er grensesprengande og utfordrande. Og midt i alle transformasjonane oppstår ei ømheit i observasjonar av det vesle, store, levande livet.

I likskap med Amalie Skram set Gunnhild Øyehaug moderne kvinner sine liv og levemåtar på dagsorden. Gjennom å opne dei hemmelege romma, gjer båe forfatarane kvinnelege erfaringar om til litteratur, og vidar ut perspektiva våre. Skram og Øyehaug møttest i det at dei går så langt som det er mogleg å gå i dei feministiske portretta. I kvar si samtid er dei banebrytande. I tillegg til utdeling av pris, var det både Amalie Skram-quiz og foredrag om Erik Skrams liv og forfatterskap ved Cecilie Hamnes Carlsen. Dette foredraget ble satt opp

igjen på Bergen Offentlige Bibliotek til stor interesse i november. I Norge som i Danmark, kjenner vi Erik Skram først og fremst som Amalies andre ektemann, han som gav henne Skram-navnet, forfatter-navnet, og han mytene forteller oppga en lovende skjønnlitterær karriere til fordel for hennes. Carlsen skildrer Erik Skram i sin samtid, kanskje har man også hørt at Georg Brandes regnet Erik Skram med blant de radikale forfatterne i Det moderne gjennombruddets menn ved siden av blant andre Bjørnson og Ibsen. Hun undersøker også ryktene om Skram som en kynisk Don Juan, en uforbederlig skjortejeger og kvinnebedårer. Stemmer disse ryktene? Var Erik Skram en lovende forfatter, hadde han et skjønnlitterært prosjekt han ofret for Amalies skyld, og hva var i så fall årsakene til det?



I oktober fikk vi den triste nyheten om at Liv Køltzow var død. Hun var den første vinneren av Amalie Skram-prisen, og har også bidratt med den viktige utgivelsen *Den unge Amalie Skram* som er et viktig portrett av Amalies unge år i Bergen. Vi lyser fred over hennes minne.



Lesesirkelene våre er åpne for alle og fortsetter også i 2026. Vi samles en tirsdag i måneden kl 18-20, i Fossestova på Litteraturhuset. Neste datoer blir 10. februar: *Mennsker*, 10. mars *Børnefortellinger* (1890). Samtaleleder er Berit Bareksten.

Ønsker du å bli medlem i Amalie Skram-selskapet? Ta kontakt med post@amalieskramselskapet.no, oppgi Karianne Visnes som kontaktperson/kasserer for registrering av medlemskap og innbetaling av årskontingent.

MIN NEDREAAS

Denne gang er spalten «Min Nedreaas» skrevet av Ingri Løkholm Ramberg, som blant annet er litteraturforsker ved UiT- Norges arktiske universitet, og festivalsjef for Nordnorsk litteraturfest. Ingri deler:

Jeg var i slutten av tenårene, i ferd med å bli student, og ekstremt var alt jeg ikke hadde lest. Ferien før immatrikuleringen hadde mitt mannlige reisefølge med seg Hemingway og Bjørneboe, og jeg hadde fått låne min mors utgave av *Musikk fra en blå brønn*. Det var en av disse overrekkelsene som bar bud om at jeg nå hadde en viktig leseropplevelse i vente. Det er ikke nødvendigvis noe godt utgangspunkt

for lesingen, men det virket ikke negativt inn på møtet mitt med Herdis. Det vare og inntrykksømme, men likevel liksom eksplosive barnet som glupsk tar inn verden og responderer forsvarsløst på den, tålte de høye forventningene. Det samme gjorde det sjokkerte møtet med *Av måneskinn gror det ingenting* som student året etterFerielektyren den siste sommeren før vi ble studenter fremstår i ettertid som en klisjéfylt «hans og hennes» dannelsesfortellinger. Torborg Nedreaas' verker og karakterer var på én måte en speiling av de maskuline dannelsesfortellingene som omga meg (og som jeg periodevis hadde stort utbytte av), men Nedreaas' fortellinger var i dobbelt forstand litt hemmelige. De var både mindre synlige – jeg møtte ingen som skammet seg over ikke å ha lest Nedreaas ennå – og mange av dem beskriver sinne, lengsler og overskudd som mangler et sunt, naturlig utløp.

En av Nedreaas' etterkommere, Vigdis Hjorth, spør i et essay hvordan Agnar Mykles kvinnenotater ville ha sett ut om han ante hva slags vulkansk stoff unge kvinner er laget av. Det kan ingen som har lest sin Nedreaas være i tvil om. Den tematiske sjangeren omtalt som *coming of rage*, hvor et fremvoksende sinne utgjør en egen oppveksterfaring, er emblematiske for forfatterskapet hennes.

Få ting går dårligere overens med et eksplosivt indre liv enn konfirmasjonsritualet, i sin opprinnelse patriarkalsk, kristent, konservativt og tradisjons tungt. Det er kanskje mer på grunn av enn på tross av denne uoverensstemmelsen at konfirmasjonen spiller

en viktig rolle i fortellinger om jenter som blir sinte på veien mot å bli voksne. De mangler lenge språk for å beskrive smerten i og rundt seg, men er desto mer mottakelige for den.

Dette er utgangspunktet for Nedreaas' tredje bok om Herdis, *Ved neste nymåne*, som utkommer i 1971. Herdis vil ikke gå i takt eller bøye seg for disiplinen (det fremkommer eksplisitt i brev moren får fra klasseforstanderinnen). Hun vil ikke konfirmeres for ikke å avlegge et løfte hun ikke kan holde, og det de voksne tolker som barnslig obsternasighet, er for Herdis et dyptfølt ønske om å leve i lydlighet overfor egne overbevisninger.

Herdis har to sentrale slektninger i den skandinaviske oppvekstlitteraturen som modnes og forandres av konfirmasjonsritualet, men ikke på den måten det forventes av de voksne autoritetene rundt dem. I

Barndommens gate, Tove Ditlevsens gjennombruddsroman fra 1943, møter vi Esther, som vokser opp i arbeiderstrøket på Vesterbro i København. Hun tenker seg tiden etter konfirmasjonen som et forjettet land; hun skal få en huspost og hun skal bli pen, og lykksaligheten som venter henne skal være grenseløs. Forventningene innfris ikke: Barndommens angst tilbakelegges ikke av at Esther konfirmeres, og hennes indre blir ikke mindre mørkt og farefullt. I konfirmasjonen lytter hun fraværende mens taleren formaner «om ansvar og pligter og barndommen er forbi, og glem ikke far og mor, og vær sund i tankegang og interesser, dansk, frisk ungdom osv.», og forsøker å skjule hvor rørt hun blir av musikken som fremføres for anledningen. Hun

føler seg ukarakteristisk lykkelig og pen denne dagen, og hun spionerer på de vindunstende voksne menneskene hvis fellesskap hun nå plutselig skal ta del i. Mens de skåler for henne, løper hun ut for å kaste opp. «Sådan går barndommen», kan vi lese i avslutningen av romanens første del.

I Vigdis Hjorths *Femten år. Den revolusjonære våren* fra 2022 møter vi Paula, som går fra å være en trygghetssøkende og pliktoppfyllende jente hvis lykke består i at ting rundt henne ikke forandrer seg, til å bli en opprører. Hun oppdager at moren kontinuerlig lyver om familien til Paulas bestemor, og det påkaller en utvikling som eliminerer barnetroen både på Gud og foreldrenes autoritet: «hun ble sint på foreldrene som ikke turte å se det sånn som det var, å si det sånn som det var, som ikke tok livets nådeløshet inn over seg, som løy for seg selv og henne og andre, hun ville ikke konfirmere seg!». Paula konspirerer med presten slik at hun ikke egentlig mottar den kristne konfirmasjonen, og hun holder en tale for familien sin hvor hun gjør det klart at de ikke egentlig kjenner hverandre, men at hun håper de kan komme til å gjøre det.

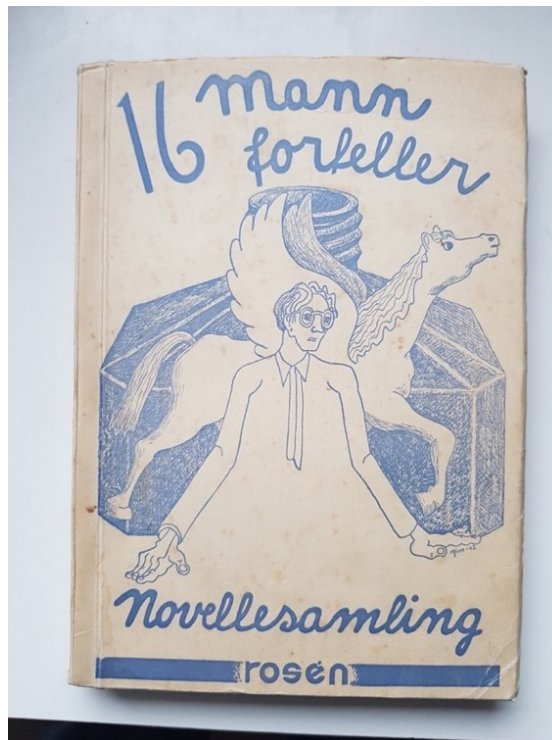
Esther, Herdis og Paula er alle lettrørte og ømfintlige, de er kunstnerisk anlagte og de begynner å utvikle et språk for å beskrive tilværelsens mangler. Kanskje er det konfirmasjonsritualets lovnader om inntrøden i de voksnes verden som får dem til å ane at de må forme tilværelsen sin selv for ikke å videreføre de voksnes løgnaktige liv. Frihetstrangen vokser i dem som et resultat av den

midlertidige underordningen konfirmasjonen utgjør.

Nedreaas' Herdis skal i løpet av fortellingen, som navnet hennes innvarsler, herdes. I avslutningen av *Ved neste nymåne* velger hun likevel å konfirmere seg. Det kan leses som et midlertidig knefall for konformiteten, eller som en modningsprosess hvor hun setter andres behov over egen opprørstrang. Hun proklamerer for sin mor at hun likevel skal gjennomføre konfirmasjonsritualet, men en mer dyptgående uro er vekket i henne. Virkningene kan leseren bare tenke seg, men utfallet er kanskje heller ikke det avgjørende: Det er kimen til opprøret, det er raseriets fødsel, og det vekkes i og med et ritual ment å bekrefte ungdommens tilhørighet til kirken, familien og tradisjonen. Uavhengig av hvordan leseren tolker Herdis' valg, er det en sår avslutning. Men alt som kan trøste, gjennom lovnader om at det egentlige opprøret ikke er slått til jorden, bor i Herdis' konkluderende snerr: «Bare vent, dere!»

VISSTE DU AT –

Første gang Torborg Nedreaas fikk en tekst på trykk i en bok var i 1943. Da kom novellen «Betraktninger ved en løktepel» med i antologien *16 mann forteller*, som ble utgitt av det for lengst henfarne forlaget Arthur Rosén A/S i Oslo.



Nedreaas brukte fortsatt sitt pseudonym Tob Kieding, og blant de resterende 15 «menn» finner vi også Åsta Holth og Alf Prøysen. Fortelleren i denne søte historien er hunden Ami, som må ta affære da Matmor reiser sin vei i sinne etter at hun oppdager at ektemannen, Sjefen, har en affære med en annen kvinne, av Ami kalt Såpelukten.



Fortellingen hadde imidlertid stått på trykk tre år tidligere, i Aftenpostens «A-magasinet» lørdag 3. februar 1940. Da het den «En hunds bekjennelser», og var litt lenger enn den hun senere fikk med i novellesamlingen i 1943. Den som vil, kan selv studere

Nedreaas sin finpussing og beskjæring, for begge versjoner er å finne i Nasjonalbibliotekets utmerkede digitale arkiv, se <https://www.nb.no>

FINN UT MER OM TORBORG NEDREAAS - SELSKAPET PÅ:



torborgnedreaas.no



til@torborgnedreaas.no



facebook.com/torborgnedreaas



torborgnedreaasselskapet

Torborg Nedreaas-selskapets logo er laget av Katarzyna Roman,
katarzynarmn@gmail.com

